

INSTRUMENT GŁÓWNY (FORTEPIAN)

Nazwa przedmiotu

Wydział Instrumentalny

program studiów

Nazwa jednostki realizującej przedmiot

Instrumentalistyka

Kierunek

Specjalność

Specjalizacja

stacjonarne	pierwszego stopnia	obowiązkowy	wykład	indywidualne	zajęcia w pomieszczeniu dydaktycznym AMFN
Forma studiów	Poziom studiów	Status przedmiotu	Forma przeprowadzenia zajęć	Tryb realizacji	

ROK I		ROK II		ROK III	
sem. I	sem. II	sem. I	sem. II	sem. I	sem. II
✓	✓	✓	✓	✓	✓
E	E	E	E	E	Z
ECTS					
10	10	10	10	10	10

Liczba godzin kontaktowych z pedagogiem

180

Liczba godzin indywidualnej pracy studenta

1080

punkty ECTS

60

Forma zaliczenia: Z – zaliczenie bez oceny I ZO – zaliczenie z oceną I E – egzamin

Koordynator przedmiotu

Kierownik Katedry Instrumentów Dętych, Perkusji i Akordeonu

Prowadzący przedmiot

prof. dr hab. Ewa Pobłocka
prof. dr hab. Katarzyna Popowa-Zydroń
prof. dr hab. Maria Murawska
prof. dr hab. Jarosław Drzewiecki
dr hab. Małgorzata Furche-Jurczyk
dr hab. Katarzyna Rajs
dr hab. Piotr Kępiński
dr hab. Anna Stempin-Jasnowska
dr hab. Mariusz Klimsiak
dr hab. Agata Nowakowska-Gumiela
dr hab. Paweł Wakarecy
dr hab. Adam Kośmiejka
dr hab. Michał Szymanowski

e.poblocka@amfn.pl
e.popowazydron@amfn.pl
m.murawska@amfn.pl
j.drzewiecki@amfn.pl
m.jurczyk@amfn.pl
k.rais@amfn.pl
p.kepinski@amfn.pl
a.jasnowska@amfn.pl
m.klimsiak@amfn.pl
a.gumiela@amfn.pl
p.wakarecy@amfn.pl
a.kosmiejka@amfn.pl
m.szymanowski@amfn.pl

Metody kształcenia		Metody weryfikacji efektów uczenia się	
1.	wykład problemowy	1.	egzamin (standaryzowany, na bazie problemu)
2.	rozwiązywanie zadań	2.	projekt, prezentacja
3.	praca indywidualna	3.	Wybór z listy.
4.	prezentacja nagrań	4.	Wybór z listy.
5.	Wybór z listy.	5.	Wybór z listy.

CELE PRZEDMIOTU

Przygotowanie do wykonywania zawodu instrumentalisty solisty.

Wymagania stawiane studentom są ukierunkowane na pogłębianie ich wiedzy, doskonalenie umiejętności wykonawczych, twórcze podchodzenie do zagadnień związanych z estetyką dźwięku i kształtowanie osobowości artystycznej.

Przygotowanie do zawodu artysty muzyka wymaga także nadzoru nad praktykami estradowymi podopiecznych oraz opanowania przez nich w stopniu zaawansowanym związanych:

- ze znajomością historii instrumentu, literatury przedmiotu,
- opanowaniem swobodnego posługiwania się aparatem gry,
- umiejętnością frazowania i operowania zróżnicowaną barwą dźwięku sposobami artykulacji, posługiwania się dynamiką i agogiką,
- rozumieniem pojęć muzycznych, samodzielnym odnajdywaniem środków wyrazu i określeniem charakteru utworu a także jego samodzielną interpretacją,
- umiejętnością grania a'vista z uwzględnieniem prawidłowej artykulacji, dynamiki, frazowania i agogiki,
- umiejętnością samodzielnego opracowywania i interpretowania utworów, dokonywania analizy formalnej z uwzględnieniem stylu utworu, epoki w jakiej powstał i doboru właściwych metod pracy,
- umiejętnością opanowania pamięciowego zadanego materiału (posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania),
- obyciem estradowym, w tym umiejętnościami koncentracji i panowania nad tremą oraz szczegółowej analizy produkcji artystycznej.

WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza nabyta na poziomie szkoły średniej (poziom 4-5 PRK) lub ukończona szkoła średnia.

TREŚCI PROGRAMOWE**semestr I**

1. Podstawowe informacje na temat budowy, działania i doskonalenia oraz wykorzystania aparatu gry. Praktyka ćwiczeń związanych z korektą aparatu gry i ich umiejętny dobór do konkretnych problemów wykonawczych indywidualnie dla każdego studenta.
2. Praca nad warsztatem technicznym niezbędnym do profesjonalnej prezentacji muzycznej.
3. Informacje dotyczące aktualnie realizowanej literatury muzycznej.
4. Praca nad realizacją techniczną i artystyczną bieżącego repertuaru pianistycznego.
5. Praca nad przygotowaniem do występów publicznych oraz do egzaminu.

podstawowe kryteria oceny (semestr I)

Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (kontrola obecności) oraz osiągnięciem wszystkich założonych efektów kształcenia (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości powyżej 50%).

Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu. Warunkiem zdania egzaminu komisyjnego jest uzyskanie min. 11 pkt. w skali od 1 do 25. Program egzaminu należy wykonać z pamięci (25-30 min.). Na egzamin licencjacki składa się część ustna oraz recital dyplomowy. Recital należy wykonać z pamięci, program zróżnicowany stylistycznie, czas trwania 30-40 min. Programy egzaminów i recitalu dyplomowego są dowolne, lecz muszą zawierać utwory przewidziane w minimum programowym, określonym przez Katedrę Fortepianu.

semestr II

Doskonalenie lub korekta aparatu gry, doskonalenie pracy rąk i sposobu wydobywania dźwięku w grze na i marimbafonie, werblu, ksylofonie, kotłach, wibrafonie.

Przystosowanie programu o ustalonym stopniu trudności technicznych do możliwości technicznych i muzycznych studenta:

werbel – przednutki potrójne i poczwórne, tremolo w zmiennej dynamice,

ksylofon – ksylofon – gamy durowe w różnych ugrupowaniach rytmicznych i w dwudźwiękach (tercjach, sekstach, oktawach i decymach), etiudy m. in. ze zbiorów M. Goldenberga, E. Keune, J. Delecluse,

kotły – tremolo z uwzględnieniem dynamiki. Etiudy na 4 kotły m. in. ze zbioru J. Countriaux

wibrafon – technika tłumienia, etiudy D. Friedmana,

marimba – gamy i pasaże wykonywane techniką gry 4 pałkową przez 3 oktawy.

Przygotowanie semestralnego programu egzaminacyjnego, m.in. multiperkusyjnego utworu z akompaniamentem.

podstawowe kryteria oceny (semestr II)

Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (kontrola obecności) oraz osiągnięciem wszystkich założonych efektów kształcenia (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości powyżej 50%).

Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu. Warunkiem zdania egzaminu komisyjnego jest uzyskanie min. 11 pkt. w skali od 1 do 25. Program egzaminu należy wykonać z pamięci (25-30 min.). Na egzamin licencjacki składa się część ustna oraz recital dyplomowy. Recital należy wykonać z pamięci, program zróżnicowany stylistycznie, czas trwania 30-40 min. Programy egzaminów i recitalu dyplomowego są dowolne, lecz muszą zawierać utwory przewidziane w minimum programowym, określonym przez Katedrę Fortepianu.

semestr III

1. Informacje dotyczące aktualnie realizowanej literatury muzycznej.
2. Praca nad warsztatem technicznym niezbędnym do profesjonalnej prezentacji muzycznej.
3. Praca nad realizacją techniczną i artystyczną bieżącego repertuaru pianistycznego.
4. Praca nad przygotowaniem do występów publicznych oraz do egzaminu.

podstawowe kryteria oceny (semestr III)

Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (kontrola obecności) oraz osiągnięciem wszystkich założonych efektów kształcenia (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości powyżej 50%).

Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu. Warunkiem zdania egzaminu komisyjnego jest uzyskanie min. 11 pkt. w skali od 1 do 25. Program egzaminu należy wykonać z pamięci (25-30 min.). Na egzamin licencjacki składa się część ustna oraz recital dyplomowy. Recital należy wykonać z pamięci, program zróżnicowany stylistycznie, czas trwania 30-40 min. Programy egzaminów i recitalu dyplomowego są dowolne, lecz muszą zawierać utwory przewidziane w minimum programowym, określonym przez Katedrę Fortepianu.

semestr IV

1. Informacje dotyczące aktualnie realizowanej literatury muzycznej.
2. Praca nad warsztatem technicznym niezbędnym do profesjonalnej prezentacji muzycznej.
3. Praca nad realizacją techniczną i artystyczną bieżącego repertuaru pianistycznego.
4. Praca nad przygotowaniem do występów publicznych oraz do egzaminu.

podstawowe kryteria oceny (semestr IV)

Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (kontrola obecności) oraz osiągnięciem wszystkich założonych efektów kształcenia (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości powyżej 50%).

Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu. Warunkiem zdania egzaminu komisyjnego jest uzyskanie min. 11 pkt. w skali od 1 do 25. Program egzaminu należy wykonać z pamięci (25-30 min.). Na egzamin licencjacki składa się część ustna oraz recital dyplomowy. Recital należy wykonać z pamięci, program zróżnicowany stylistycznie, czas trwania 30-40 min. Programy egzaminów i recitalu dyplomowego są dowolne, lecz muszą zawierać utwory przewidziane w minimum programowym, określonym przez Katedrę Fortepianu.

semestr V

1. Informacje dotyczące aktualnie realizowanej literatury muzycznej.
2. Praca nad warsztatem technicznym niezbędnym do profesjonalnej prezentacji muzycznej.
3. Praca nad realizacją techniczną i artystyczną bieżącego repertuaru pianistycznego.
4. Praca nad przygotowaniem do występów publicznych oraz do egzaminu.

podstawowe kryteria oceny (semestr V)

Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (kontrola obecności) oraz osiągnięciem wszystkich założonych efektów kształcenia (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości powyżej 50%).

Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu. Warunkiem zdania egzaminu komisyjnego jest uzyskanie min. 11 pkt. w skali od 1 do 25. Program egzaminu należy wykonać z pamięci (25-30 min.). Na egzamin licencjacki składa się część ustna oraz recital dyplomowy. Recital należy wykonać z pamięci, program zróżnicowany stylistycznie, czas trwania 30-40 min. Programy egzaminów i recitalu dyplomowego są dowolne, lecz muszą zawierać utwory przewidziane w minimum programowym, określonym przez Katedrę Fortepianu.

semestr VI

1. Informacje dotyczące aktualnie realizowanej literatury muzycznej.
2. Praca nad warsztatem technicznym niezbędnym do profesjonalnej prezentacji muzycznej.
3. Praca nad realizacją techniczną i artystyczną bieżącego repertuaru pianistycznego.
4. Praca nad przygotowaniem do występów publicznych oraz do licencjackiego egzaminu dyplomowego.
5. Przygotowanie do części ustnej egzaminu dyplomowego.

podstawowe kryteria oceny (semestr VI)

Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (kontrola obecności) oraz osiągnięciem wszystkich założonych efektów kształcenia (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości powyżej 50%).

Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu. Warunkiem zdania egzaminu komisyjnego jest uzyskanie min. 11 pkt. w skali od 1 do 25. Program egzaminu należy wykonać z pamięci (25-30 min.). Na egzamin licencjacki składa się część ustna oraz recital dyplomowy. Recital należy wykonać z pamięci, program zróżnicowany stylistycznie, czas trwania 30-40 min. Programy egzaminów i recitalu dyplomowego są dowolne, lecz muszą zawierać utwory przewidziane w minimum programowym, określonym przez Katedrę Fortepianu.

Kategorie efektów	EFEKT UCZENIA SIĘ	Kod efektu
Wiedza	posiada znajomość podstawowego repertuaru związanego z własną specjalnością	P6_I_W02
	posiada wiedzę umożliwiającą docieranie do niezbędnych informacji (książki, nagrania, materiały nutowe, Internet), ich analizowanie i interpretowanie we właściwy sposób	P6_I_W04
	orientuje się w piśmiennictwie dotyczącym kierunku studiów, zarówno w aspekcie historii danej dziedziny lub dyscypliny, jak też jej obecnej kondycji (dotyczy to także Internetu i e-learningu)	P6_I_W05
	rozpoznaje i definiuje wzajemne relacje zachodzące pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi aspektami studiowania	P6_I_W07
	posiada znajomość stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych	P6_I_W08
	posiada wiedzę dotyczącą muzyki współczesnej	P6_I_W09
	posiada orientację w zakresie problematyki związanej z technologiami stosowanymi w muzyce oraz w zakresie rozwoju technologicznego związanego ze swoją specjalnością	P6_I_W10
	posiada podstawową wiedzę dotyczącą budowy własnego instrumentu i jego ewentualnej konserwacji	P6_I_W11
Umiejętności	dysponuje umiejętnościami potrzebnymi do tworzenia i realizowania własnych koncepcji artystycznych	P6_I_U01
	jest świadomy sposobów wykorzystywania swej intuicji, emocjonalności i wyobraźni w obszarze ekspresji artystycznej	P6_I_U02
	wykazuje zrozumienie wzajemnych relacji zachodzących pomiędzy rodzajem stosowanej w danym dziele ekspresji artystycznej a niesionym przez niego komunikatem	P6_I_U03
	posiada znajomość i umiejętność wykonywania reprezentatywnego repertuaru związanego z głównym kierunkiem studiów	P6_I_U04
	posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy dotyczącej podstawowych kryteriów stylistycznych wykonywanych utworów	P6_I_U05
	posiada umiejętność odczytania zapisu muzyki XX i XXI wieku	P6_I_U06
	jest przygotowany do współpracy z innymi muzykami w różnego typu zespołach oraz w ramach innych wspólnych prac i projektów, także o charakterze multidyscyplinarnym	P6_I_U07
	posiada umiejętność właściwego odczytania tekstu nutowego, biegłego i pełnego przekazania materiału muzycznego, zawartych w utworze idei i jego formy	P6_I_U09
	opanował warsztat techniczny potrzebny do profesjonalnej prezentacji muzycznej i jest świadomy problemów specyficznych dla danego instrumentu (intonacja, precyzja itp.)	P6_I_U10
	przyswoił sobie dobre nawyki dotyczące techniki i postawy, umożliwiające operowanie ciałem w sposób (z punktu widzenia fizjologii) najbardziej wydajny i bezpieczny	P6_I_U11
	posiada umiejętność rozumienia i kontrolowania struktur rytmicznych i metrycznych oraz aspektów dotyczących aplikatury, smyczkowania, pedalizacji, frazowania, struktury harmonicznego itp. opracowywanych utworów	P6_I_U13
	posiada umiejętność swobodnej ustnej i pisemnej wypowiedzi na temat interpretowania, tworzenia i odtwarzania muzyki oraz na temat kwestii dotyczących szeroko pojmowanych tematów ogólnohumanistycznych	P6_I_U15

	posiada podstawowe umiejętności kształtowania i tworzenia muzyki w sposób umożliwiający odejście od zapisanego tekstu nutowego	P6_I_U16
	dzięki częstym występom publicznym wykazuje umiejętność radzenia sobie z różnymi stresowymi sytuacjami z nich wynikającymi;	P6_I_U17
	wykazuje umiejętność brania pod uwagę specyficznych wymagań publiczności i innych okoliczności towarzyszących wykonaniu (jak np. reagowania na rozmaite warunki akustyczne sal);	P6_I_U18
Kompetencje społeczne	realizuje własne koncepcje i działania artystyczne oparte na zróżnicowanej stylistyce, wynikającej z wykorzystania wyobraźni, ekspresji i intuicji	P6_I_K02
	posiada umiejętność organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów	P6_I_K03
	posiada umiejętność samooceny, jak też jest zdolny do budowania konstruktywnej krytyki w obrębie działań muzycznych, artystycznych oraz w obszarze szeroko pojmowanej kultury	P6_I_K04
	jest zdolny do definiowania własnych sądów i przemyśleń na tematy społeczne, naukowe i etyczne oraz umie je umiejscowić w obrębie własnej pracy artystycznej	P6_I_K05
	w sposób świadomy i profesjonalny umie zaprezentować własną działalność artystyczną;	P6_I_K09
	umie posługiwać się fachową terminologią z zakresu dziedziny muzyki	P6_I_K10
	jest zdolny do efektywnego wykorzystania wyobraźni, intuicji, twórczej postawy i samodzielnego myślenia w celu rozwiązywania problemów	P6_I_K12
	w sposób świadomy kontroluje swoje emocje i zachowania	P6_I_K13

LITERATURA PODSTAWOWA

Literatura zgodna z treściami programowymi przedmiotu. Utwory na fortepian solo, utwory na fortepian solo z towarzyszeniem orkiestry. Wybrane kompozycje przedstawicieli wszystkich epok twórców takich jak, m.in.: D. Scarlatti, J.S. Bach, J. Haydn, W. A. Mozart, L. v. Beethoven, F. Schubert, F. Mendelssohn- Bartholdy, F. Chopin, R. Schumann, C. Franck, J. Brahms, C. Saint-Saëns, P. Czajkowski, S. Rachmaninow, A. Skriabin, E. Grieg, C. Debussy, M. Ravel, B. Bartok, K. Szymanowski, S. Prokofiew, D. Szostakowicz, A. Ginastera, I. Albeniz, G. Bacewicz, M. Magin.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- The New Grove Dictionary of Music and Musicians, London 2000 lub wersja on-line
- Stanisław Dybowski, Słownik pianistów polskich, Warszawa 2003
- Poniatowska, Muzyka fortepianowa i pianistyka XIX wieku, Warszawa 1991
- Faktura fortepianowa Beethovena, Kraków 1986
- Historia i interpretacja muzyki, Kraków 2001
- Improwizacja fortepianowa w okresie romantyzmu, (W:) Szkice o kulturze muzycznej XIX wieku, Kraków 1978
- M. Tomaszewski, Chopin. Człowiek, dzieło, rezonans, Poznań 1998
- B. Literska, Dziewiętnastowieczne transkrypcje utworów Fryderyka Chopina, Kraków 2004
- B. Pocię, Klawesyniści francuscy, Kraków 1989
- T. Chylińska, Karol Szymanowski i jego epoka, Kraków 2003
- R. D. Golianek, Juliusz Zarębski. Człowiek – muzyka – kultura, Kraków 2004
- D. Jasińska, Styl brillant a muzyka Chopina, Poznań 1995
- M.T. Łukaszewski, Przewodnik po muzyce fortepianowej, Kraków 2014
- Ernest Hutcheson, The Literature of the Piano, London 1974
- Reclams Klaviermusikführer, Stuttgart 1968
- Christof Rüger, Klaviermusik A-Z, Leipzig 1979

- Walter Goergii, Klaviermusik, Zürich 1950
- John Gillespie, Five Centuries of Keyboard Music, California 1966
- F. E. Kirby, Music for Piano. A Short History, New Jersey USA, Cambridge U.K. 2004
- Cz. Sielużycki, Ręka Pianisty, PWM 1982
- A.Cortot, Rational Principles of Piano Technique, Hal Leonard 1986
- Chęćka, A jak Apollo, NIFC Warszawa 2019
- Stanisław Dybowski, Słownik pianistów polskich, Warszawa 2003
- V. Przech, Polska twórczość na fortepian solo 1956-1985, Bydgoszcz 2004
- Raba, Między romantyzmem a modernizmem. Twórczość kompozytorska Ignacego Jana Paderewskiego, Wrocław 2010
- W. Bońkowski, Wykonanie muzyczne jako przedmiot badań muzykologicznych, (W:) „Muzyka” 2001 nr 2
- J. Tatarska, Wokół archetypów klasyczno-romantycznej pianistyki Witolda Lutosławskiego, (W:) Sztuki nie sposób tworzyć ex nihilo, Łódź 2006.
- Muzyka Fortepianowa, tom I-XV, prace specjalne, Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

BIBLIOTEKI WIRTUALNE I ZASOBY ON-LINE (opcjonalnie)

- Academic Search Premier
- Cambridge Companions to Music
- Classical Scores Library
- Garland Encyclopedia of World Music Online
- JSTOR
- Naxos Music Library
- New York Times Historical (1851-2007)
- Oxford Music Online
- Grove Music Online
- Oxford Reference Online
- Project MUSE
- ProQuest Dissertations & Theses
- RILM Abstracts of Music Literature (1967-Present only)
- RIPM Retrospective Index to Music Periodicals with Full Text
- International Music Score Library Project
- Petrucci Music Library :www.imslp.org

Data modyfikacji	Wprowadź datę	Autor modyfikacji	
Czego dotyczy modyfikacja	czcionka Calibri, rozmiar 11, używać punktów (jeśli potrzeba)		